

॥ २१ ॥ इतिद्रोणपर्वणिटीकायांएकपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५१ ॥ ॥ ५३ ॥ अथैनं विलपंतंमित्यादेःशीघ्रयोःद्रुमुपाक्रामदित्यंतस्यथस्यतात्पर्यं ह्यस्तनोद्यतनोवापिकामरोगादिरूप
धृत स्वदोषःपुरुषंहंतिनशस्त्ररिपुमृत्युबहति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ द्वारंसंजनयस्वेतिमयाउक्तइतिसंबंधः निवारिताः तमनुप्रविशंतइतिशेषः ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ विधिःस्वकर्मसएवमृत्युः

नमेजयःप्रीतिकरोनराज्यंनचामरत्वंनसुरैःसलोकता ॥ इमंसमीक्ष्याप्रतिवीर्यपौरुषंनिपातितंदेववरारामजालमजं ॥ २१ ॥ इतिश्रीमहाभारतेद्रोणपर्वणि
अभिमन्युवधपर्वणियुधिष्ठिरप्रलापेएकपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५१ ॥ ॥ ५३ ॥ संजयउवाच अथैनं विलपंतं कुंतीपुत्रं युधिष्ठिरं ॥
कृष्णद्वैपायनस्तत्रआजगाममहावृषिः ॥ १ ॥ अर्चयित्वायथान्यायमुपविष्टं युधिष्ठिरः ॥ अब्रवीच्छोकसंतप्तोभ्रातुःपुत्रवधेनच ॥ २ ॥ अधर्मयुक्तैर्बहुभिःप
रिवार्यमहारथैः ॥ युध्यमानोमहेष्वासैःसौभद्रोनिहतोरणे ॥ ३ ॥ बालश्चबालबुद्धिश्चसौभद्रःपरवीरहा ॥ अनुपायेनसंग्रामेयुध्यमानोविशेषतः ॥ ४ ॥ मयाप्रो
क्तःससंग्रामेद्वारंसंजनयस्वनः ॥ प्रविष्टेभ्यंतरेतस्मिन्संधवेननिवारिताः ॥ ५ ॥ ननुनामसमंयुद्धमेष्टव्यंयुद्धजीविभिः ॥ इदंचैवासमंयुद्धमीदृशंयत्कृतंपरैः ॥
॥ ६ ॥ तेनास्मिभृशसंतप्तःशोकबाष्पसमाकुलः ॥ शमंनैवाधिगच्छामिचितयानःपुनःपुनः ॥ ७ ॥ संजयउवाच तंतथाविलपंतंवैशोकव्याकुलमान
सं ॥ उवाचभगवान्व्यासोयुधिष्ठिरमिदंवचः ॥ ८ ॥ व्यासउवाच युधिष्ठिरमहाप्राज्ञसर्वशास्त्रविशारद ॥ व्यसनेषुनमुत्थंतित्वाद्दशाभरतर्षभ ॥ ९ ॥
स्वर्गमेषगतःशूरःशत्रून्हत्वावहून्रणे ॥ अवालसदृशंकर्मकृत्वावैपुरुषोत्तमः ॥ १० ॥ अनतिक्रमणीयौवैविधिरेषयुधिष्ठिर ॥ देवदानवगंधर्वाभ्युहर्तिभा
रत ॥ ११ ॥ युधिष्ठिरउवाच इमेवैष्यथिवीपालाःशेरतेष्टथिवीतले ॥ निहताःपृतनामध्येमृतसंज्ञामहाबलाः ॥ १२ ॥ नागायुतबलाश्चान्येवायुवेगव
लास्तथा ॥ तएतेनिहताःसंख्येतुल्यरूपानरैर्नराः ॥ १३ ॥ नैषांपश्यामिहंतारंप्राणिनांसंयुगेक्षचित् ॥ विक्रमेणोपसंपन्नास्तपोबलसमन्विताः ॥ १४ ॥ जेतव्य
मितिचान्योन्येषांनित्यंत्वादस्थितं ॥ अथचेमेहताःप्राज्ञाःशेरतेविगतायुषः ॥ १५ ॥ मृताइतिचशब्दोयंवर्ततेचततोर्यवत् ॥ इमेमृतामहीपालाःप्रायशो
भीमविक्रमाः ॥ १६ ॥ निश्चेष्टानिरभीमानाःशूराःशत्रुवशंगताः ॥ राजपुत्राश्चसंख्यावैश्वानरमुखंगताः ॥ १७ ॥

॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ अथेति विगतायुष इति शब्देन देहवियोगे पुरुषस्य पारतंत्र्यं प्रतीयते ॥ १५ ॥ मृता इति शब्देन धात्वर्थानुगमात् प्राणत्यागे पुरुषस्य स्वातंत्र्यं प्रतीयते ततः पुरुषं किमन्योमार
यति उत स्वयमेव स्वात्मानं मारयतीति प्रश्नार्थः ॥ १६ ॥ १७ ॥